

ਜਦ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ, ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਚੰਗੇ ਮਸੀਹੀ ਹੀ ਹੋਣ, ਹਮੇਸ਼ਾ ਰਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਪਾਉਂਦੇ। ਜਿੱਥੇ ਰੋਸ਼ਨੀ ਹੋਵੇਗੀ ਉੱਥੇ ਭੌਰੇ ਵੀ ਹੋਣਗੇ। ਜਿੱਥੇ ਕੁੱਤੇ ਹਨ ਚਿੱਚੜ ਵੀ ਉੱਥੇ ਹੋਣਗੇ। ਜਿੱਥੇ ਲੋਕ ਹਨ ਗਲਤਫ਼ਹਿਮੀਆਂ ਅਤੇ ਮਤਭੇਦ ਉੱਥੇ ਹੋਣਗੇ, ਭਾਵੇਂ ਲੋਕ ਮਸੀਹੀ ਜਾਂ ਚੰਗੇ ਮਸੀਹੀ ਹੀ ਕਿਉਂ ਨਾ ਹੋਣ (ਵੇਖੋ ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 15:36-40)। ਸਵਾਲ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਜੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰੀਏ?’’ ਬਲਕਿ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਜਦ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕ ਅਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤਾਂ ਕੀ ਕਰੀਏ?’’

ਇਹ ਭਾਗ ਫ਼ਿਲਿੱਪੀ ਦੀਆਂ ਦੋ ਮਸੀਹੀ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਇਰਦ ਗਿਰਦ ਘੁੰਮਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੀਆਂ ਰਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਹੀਆਂ ਸਨ (ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ 4:2)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ, ਫ਼ਿਲਿੱਪੀ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਇਕ ਹੋਣ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ (1:27; 2:2)। ਕੁਝ ਲੋਕ ਦਾ ਮੰਨਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਆਮ ਨਸੀਹਤਾਂ ਨਾਲ ਫੁੱਟ ਵਧ ਰਹੀ ਸੀ। ਇਵੇਂ ਹੋ ਰਿਹਾ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਅਧਿਆਇ 4 ਦੀਆਂ ਪਹਿਲੀਆਂ ਤਿੰਨ ਆਇਤਾਂ ਸਾਥੀ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਨੂੰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਮਾਨ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਪੌਲੁਸ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਸਥਿਤੀ ਨਾਲ ਨਜਿੱਠਣ ਦਾ ਤਰੀਕਾ ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਜਾਣਨ ਵਿਚ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਭਾਈਆਂ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਦੇ ਹੁੱਸ ਜਾਣ ਤੇ ਕੀ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

ਸੱਚੇ ਮਨੋ ਤਾਰੀਫ਼ (4:1)

‘ਮੈਂ ਹੇ ਮੇਰੇ ਪਿਆਰੇ ਭਰਾਵੇ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਲੋਚਦਾ ਹਾਂ ਜੇ ਮੇਰਾ ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਮੁਕਟ ਹੋ, ਤੁਸੀਂ ਇਸੇ ਤਰਾਂ, ਹੇ ਪਿਆਰਿਓ, ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਦ੍ਰਿੜ੍ਹ ਰਹੋ।

ਆਇਤ 1. ਧਰਤੀ ਦੇ ਲੋਕ, ਪਰ ਸੁਰਗ ਵੱਲ ਜਾਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇ ਦੇ ਸਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਜੋਂ ਅਸਾਂ ਇਸ ਆਇਤ ਨੂੰ ਵੇਖਿਆ ਸੀ। ਹੁਣ ਇਸ ਤੇ ਵਰਤਮਾਨ ਚਰਚਾ ਦੀ ਜਾਣ ਪਛਾਣ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵਿਚਾਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਆਇਤ 2 ਵਿਚ ਉਸ ਨੇ ਫ਼ਿਲਿੱਪੀ ਦੇ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ, ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਭੈਣਾਂ ਸਣੇ ਸਭ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦਾ ਯਕੀਨ ਦੁਆਇਆ। ਹੁਕਮ ਦੇਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸਨੇ ਤਾਰੀਫ਼ ਕੀਤੀ।¹ ਬਾਈਬਲ ਦੀ ਹੋਰ ਕਿਸੇ ਆਇਤ ਵਿਚ ਏਨਾ ਆਪਣਾਪਨ ਅਤੇ ਲਗਾਅ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ:

- ਭਰਾਵੇ—ਇਹ ਲੋਕ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਸਨ। ਉਹ ਇੱਕੋ ਹੀ ਪਰਿਵਾਰ ਦੇ ਲੋਕ ਸਨ।
- ਪਿਆਰੇ—ਇਹ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਪਿਆਰੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣਾਂ ਸਨ। ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਇਆ ਸ਼ਬਦ ‘‘ਪਿਆਰੇ’’ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *agapētos* (ਅਗਾਪੋਟੋਸ) ਦੇ ਇਕ ਰੂਪ ‘‘ਪ੍ਰੇਮ’’ ਲਈ ਖ਼ਾਸ ਸ਼ਬਦ *agapē* (ਅਗਾਪੇ) ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਰਮੇਸੁਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪੁੱਤਰ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਸ਼ਬਦ (ਮੱਤੀ 3:17)। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਭੈਣ ਭਰਾਵਾਂ ਨੂੰ ਕਿੰਨਾਂ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਦੇ ਵਾਰ ਕੀਤੀ।

- ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਮੈਂ ਬਹੁਤ ਲੋਚਦਾ ਹਾਂ—ਉਹ ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਿਆਰੇ ਭੈਣ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣਾ ਸਨ। ਇਸ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਲਈ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *epipothētos* (ਏਪਿਪੋਥੇਟੋਸ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਇਪਾਫਰੁਦੀਤੁਸ ਦੇ ਘਰ ਪਰਤਣ ਦੀ ਤੜਪ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ (2:26)। ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਫ਼ਿਲਿੱਪੋ ਵਿਚ ਆਪਣੇ ਮਿੱਤਰਾਂ ਨੂੰ ਮਿਲਣ ਦੀ ਯਾਦ ਸਤਾ ਰਹੀ ਸੀ।
- ਮੇਰਾ ਅਨੰਦ ਅਤੇ ਮੁਕਟ—ਉਹ ਉਹਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਰਹਿਣ ਵਾਲੇ ਪਿਆਰੇ ਭਰਾ ਅਤੇ ਭੈਣਾ ਸਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਚਿਹਰਿਆਂ ਦੀ ਰੌਣਕ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਮਨ ਦਾ ਮਾਣ ਵਧ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਉਹਦਾ ‘ਅਨੰਦ’ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਉਹਨੂੰ ਅਨੰਦ ਮਿਲਣ ਦੀ ਗੱਲ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰੋ (ਵੇਖੋ 1:3, 4)। ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮੁਕਟ ਵੀ ਸਨ ਯਾਨਿ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਜੀਵਨ ਦੀ ਸਾਨਦਾਰ ਪ੍ਰਾਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮੰਨਦਾ ਸੀ। ਇੱਥੇ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ *stephanos* (ਸਟੇਫ਼ਾਨੋਸ) ਫ਼ਤਹਿ ਅਤੇ ਜਸ਼ਨ ਦੇ ਮੁਕਟ ਦਾ ਅਰਥ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। (ਹਾਕਮ ਦੇ ਮੁਕਟ ਦਾ ਅਰਥ ਦਿੰਦਾ ਇਕ ਅਲਹਿਦਾ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦ।)

ਭਾਵਕ ਮਿਲਣ (4:2, 3)

²ਮੈਂ ਯੂਓਦੀਆ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਸੁੰਤੁਖੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਭਈ ਓਹ ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ ਇਕ ਮਨ ਹੋਣ। ³ਹਾਂ, ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ ਵੀ, ਹੇ ਸੱਚੇ ਸਾਥੀ, ਮੈਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੀਵੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕਲੋਮੋਸ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਸਣੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਉਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਤਨ ਕੀਤਾ ਸੀ।

ਆਇਤਾਂ 2, 3. ਫ਼ਿਲਿੱਪੋ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਮੁਕਟ ਭਾਵ ਜਿੱਤ ਦਾ ਤਾਜ ਸਨ ਪਰ ਉਸ ਤਾਜ ਦੇ ਭੈਣਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚ ਆਪਸ ਵਿਚ ਵੱਡੀ ਨਰਾਜ਼ਗੀ ਸੀ, ਇਕ ‘ਕੰਡਾ’² ਸੀ। ਰਸੂਲ ਨੇ ਇਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੀ ਗੱਲ ਆਪਣੀ ਆਦਤ ਮੁਤਾਬਕ ਸਿੱਧੇ ਕੀਤੀ। ਜਦ ਦੋ ਦੋਸਤ ਰੁੱਸੇ ਹੋਣ ਤਾਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਗਲਵੱਕੜੀ ਪਾ ਕੇ ਇਹ ਦੱਸਣਾ ਕਿ ਤੁਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਿਆਰ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਕਾਫ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮਤਭੇਦ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਹੌਸਲਾ-ਅਫ਼ਜ਼ਾਈ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਦਾ ਪੱਖ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਪਰ ਦੋਹਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਹੀ ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ, ਮੈਂ ਯੂਓਦੀਆ³ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਅਤੇ ਸੁੰਤੁਖੇ ਦੇ ਅੱਗੇ ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ ਹਾਂ। ਇਸ ਸੰਦਰਭ ਵਿਚ ‘ਬੇਨਤੀ ਕਰਦਾ’ (*parakaleō*, ਪੈਰਾਕੇਲਿਓ) ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ‘ਨਾਲ ਸੱਦਣਾ’ ‘ਮੰਗਣਾ, ਗਿੜਗਿੜਾਉਣਾ, ਮਿੰਨਤ ਕਰਨੀ, ਤਰਲੇ ਪਾਉਣੇ।’⁴ ‘ਸੁੰਤੁਖੇ’ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਸੁਲੱਖਣੀ’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ‘ਯੂਓਦੀਆ’ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਖੁਸ਼ਹਾਲ’ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਅਫ਼ਸੋਸ ਕਿ ਉਸ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਉਹ ਰੂਹਾਨੀ ਦਿਵਾਲੀਏਪਣ ਦੇ ਕੰਢੇ ਤੇ ਸਨ (‘ਸੁੰਤੁਖੇ’) ਦਾ ਅਰਥ ‘ਮਿਲਾਪੜਾ’ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜਦ ਕਿ ‘ਯੂਓਦੀਆ’ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਮਿੱਠੀ ਮਹਿਕ’ ਵੀ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਸਮੇਂ ਉਹ ਮਿਲਣਸਾਰ ਜਾਂ ਮਿਲਾਪੜੀ ਦੇ ਉਲਟ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਝਗੜੇ ਦੇ ਨਾਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਮਹਿਕ ਫੈਲਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ।

ਯੂਓਦੀਆ ਅਤੇ ਸੁੰਤੁਖੇ ਕੌਣ ਸਨ? ਅਸੀਂ ਨਹੀਂ ਜਾਣਦੇ। (ਕਈਆਂ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਫ਼ਿਲਿੱਪੋ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਯਹੂਦੀ ਅਤੇ ਗੈਰਕੌਮ ਗੁੱਟਾਂ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ, ਪਰ ਉਹ ਮੰਨਣ ਦਾ ਕੋਈ ਕਾਰਣ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਦੋ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵਧ ਕੇ ਕੁਝ ਸਨ ਜਿਹੜੇ

ਆਪੇ ਵਿਚ ਰਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਰਹੇ ਸਨ।) ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪੱਖੋਂ, ਅਸੀਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਬਾਰੇ ਏਨਾ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਤਨ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਦੱਸਿਆ।^੧ “ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਜਤਨ ਕੀਤਾ” ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਦੋ ਯੂਨਾਨੀ ਸ਼ਬਦਾਂ *sunēthlēsan moi* (ਸੁਨੇਥਲੇਸਨ ਮੋਇ) ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ “ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਸੰਘਰਸ਼ ਕੀਤਾ” ਹੈ। ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹਕੇ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢਦੇ ਹਨ ਕਿ ਇਹ ਔਰਤਾਂ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਨਾਲ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਦੀਆਂ ਸਨ। ਇਹ ਤਾਂ ਰਸੂਲ ਦੀ ਉਸ ਗੱਲ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜੋ ਉਸ ਨੇ ਆਮ ਬੰਦਗੀਆਂ ਵਿਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਖਾਮੋਸ਼ ਰਹਿਣ ਬਾਰੇ ਹੋਰਨਾਂ ਥਾਂਵਾਂ ਤੇ ਲਿਖਿਆ (1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 14:34, 35; ਵੇਖੋ 1 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:8–12)।

ਯੂਓਦੀਆ ਅਤੇ ਸੰਤੁਖੇ ਨੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਛੁੱਟ ਹੋਰ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ “ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ” ਪੌਲੁਸ ਦੇ “ਨਾਲ ਜਤਨ ਕੀਤਾ” ਸੀ। ਅਧਿਆਇ 1 ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ ਦੇ ਉਹਦੇ ਨਾਲ “ਪਹਿਲੇ ਦਿਨੋਂ ਹੁਣ ਤੀਕੁਰ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਦੇ ਫੈਲਾਉਣ ਵਿਚ ਸਾਂਝੀ” ਰਹਿਣ ਦੀ ਗੱਲ ਕੀਤੀ (ਆਇਤ 5)। ਇਹ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਨਾਲ ਇੰਜੀਲ ਦੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਦੇ ਨਹੀਂ ਸਗੋਂ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਿਚ ਉਹਦੀ ਆਰਥਿਕ ਮਦਦ ਦੀ ਗੱਲ ਸੀ। ਓਸੇ ਅਧਿਆਇ ਵਿਚ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਫ਼ਿਲਿੱਪੀ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਸਭ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ “ਇਕ ਮਨ ਹੋ ਕੇ ਖੁਸ਼ ਖਬਰੀ ਦੀ ਨਿਹਚਾ ਲਈ ਜਤਨ” ਕਰਨ ਦੀ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ (ਆਇਤ 27)। ਬੇਸ਼ੱਕ ਕੋਈ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਨਹੀਂ ਕੱਢੇਗਾ ਕਿ ਰਸੂਲ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਨੂੰ ਵਚਨ ਸੁਣਾਉਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ। (ਸਭ ਪੁਰਖਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਖੁਬੀ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦੀ।)

ਵਚਨ ਨੂੰ ਕਿਸੇ ਇਕੱਲੇ ਨੂੰ ਦੱਸਣ ਸਹਿਤ ਔਰਤਾਂ ਪੁਲਪਿਟ ਤੇ ਖਲੋ ਕੇ ਬੋਲਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਕਈ ਤਰੀਕਿਆਂ ਨਾਲ ਪ੍ਰਚਾਰ ਕਰ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਤੀਤੁਸ 2:3–5; ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 18:26)। ਫ਼ਿਲਿੱਪੀ ਦੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਅੰਰਭ ਤੋਂ ਹੀ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਇਕ ਅਹਿਮ ਭੂਮਿਕਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮਸੀਹੀ ਬਣਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕ ਇਕ ਔਰਤ ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਪਰਿਵਾਰ ਹੀ ਸਨ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 16:13–15)। ਉਸ ਔਰਤ (ਲੁਦਿਯਾ) ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਅਤੇ ਉਹਦੇ ਸਾਥੀਆਂ ਲਈ ਝੱਟ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਬੂਟੇ ਖੋਲ੍ਹ ਦਿੱਤੇ ਅਤੇ ਉਹਦਾ ਘਰ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਬਣ ਗਿਆ (ਰਸੂਲਾਂ ਦੇ ਕਰਤੱਬ 16:40)। ਬੇਸ਼ੱਕ ਉਹਦੀ ਮਿਸਾਲ ਤੋਂ ਮੰਡਲੀ ਦੀਆਂ ਬਾਕੀ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭੂ ਦੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਦੀ ਪ੍ਰੇਰਣਾ ਮਿਲੀ।

ਯੂਓਦੀਆ ਅਤੇ ਸੰਤੁਖੇ ਬਾਰੇ ਵਚਨ ਵਿਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਇਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਤੱਥ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਲੇਲੇ ਦੀ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਗਏ ਸਨ (4:3; ਵੇਖੋ ਪਰਕਾਸ਼ 21:27)। ਆਪਣੇ ਨਾਲ ਜਤਨ ਵਿਚ ਸਾਥ ਦੇਣ ਵਾਲੀਆਂ ਦੇ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਪੌਲੁਸ ਨੂੰ ਹੋਰ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਇਆ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਸਦੇ ਨਾਲ ਮਿਹਨਤ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਕਾਰਣ ਉਸ ਨੇ ਕਲੈਮੰਸ ਅਤੇ ਹੋਰਨਾਂ... ਸਣੇ ਸ਼ਬਦ ਜੋੜ ਦਿੱਤੇ। ਕਈਆਂ ਇਸ “ਕਲੈਮੰਸ” ਨੂੰ ਰੋਮ ਦਾ ਪ੍ਰਿੰਸਿਪ ਕਲੈਮੰਸ ਸਮਝਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਦਾ ਵਰਣਨ ਬਾਈਬਲ ਦੇ ਬਾਹਰ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਮਸੀਹੀ ਲੇਖਾਂ ਵਿਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਉਸ ਦਾ ਕੋਈ ਇਤਿਹਾਸਿਕ ਸਬੂਤ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਕਲੈਮੰਸ ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਫ਼ਿਲਿੱਪੀ ਦੀ ਉਸ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਵਿਅਕਤੀ ਸੀ, ਜਿਸ ਨੇ ਪੌਲੁਸ ਦੀ ਮਦਦ ਕੀਤੀ ਸੀ।

ਕਲੈਮੰਸ ਦਾ ਨਾਂਅ ਲੈਣ ਨਾਲ ਰਸੂਲ ਨੂੰ ਖੁਦਾ ਦੇ ਹੋਰ ਵਫ਼ਾਦਾਰ ਸੇਵਕਾਂ ਦਾ ਵੀ ਧਿਆਨ ਆ ਗਿਆ। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਣ ਦਾ ਜੋਖਮ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਉਸ ਨੇ ਇਹ ਵਾਕਾਅੰਸ਼ ਜੋੜ ਦਿੱਤਾ: ਮੇਰੇ ਨਾਲ ਦੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਸਣੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਉਂ ਜੀਵਨ ਦੇ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਲਿਖੇ ਹੋਏ ਹਨ। “ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ” ਵਫ਼ਾਦਾਰਾਂ ਦਾ ਸੁਰਗ ਵਿਚ ਨਾਮ ਲਿਖੇ ਜਾਣਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਲੂਕਾ 10:20)। ਮੈਨੂੰ ਅਤੇ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੋਣਗੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਲਿਆ ਪਰ

ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਉਸਦੀ ‘‘ਪੁਸਤਕ’’ ਵਿਚ ਦਰਜ ਹਨ!

ਮਤਲਬ ਇਹ ਕਿ ਯੂਓਦੀਆ ਅਤੇ ਸੰਤੁਖੇ ਦੇ ਨਾਂਅ ਸੁਰਗੀ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਦਰਜ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵਿਚ ਸਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਦੋਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਲਈ ਆਪਣੇ ਮਤਭੇਦ ਮਿਟਾਉਣ ਦੀਆਂ ਕਈ ਪ੍ਰੇਰਣਾਵਾਂ ਮਿਲਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਸਨ: (1) ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੋਣ ਦੀ ਤੁਲਨਾ ਵਿਚ, ਨਿੱਜੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਸਨ। (2) ਉਹ ਦੋਵੇਂ ਸੁਰਗ ਵੱਲ ਜਾ ਰਹੀਆਂ ਸਨ, ਜਿੱਥੇ ਸਿਰਫ ਮੇਲ ਹੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਕੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਧਰਤੀ ਤੇ ਮਿਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ? (3) ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਤਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ‘‘ਪੱਕੀ ਸਿਆਹੀ ਨਾਲ ਲਿਖੇ ਗਏ’’ ਸਨ। ਭਾਵ ਜੇ ਉਹ ਪੌਲੁਸ ਦਾ ਹੁਕਮ ਨਾ ਮੰਨਦੇ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਨੂੰ ਜੀਵਨ ਦੀ ਪੁਸਤਕ ਵਿੱਚੋਂ ‘‘ਮਿਟਾਇਆ’’ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ (ਵੇਖੋ ਪਰਕਾਸ਼ 3:5)।

ਯੂਓਦੀਆ ਅਤੇ ਸੰਤੁਖੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਇਕ ਸਕਾਰਾਤਮਕ ਪੱਖ ਸੀ; ਪਰ ਦੁੱਖ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਦਾ ਕਾਰਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਮਿਲ ਕੇ ਚੱਲ ਨਹੀਂ ਰਹੀਆਂ ਸਨ। ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਪੱਖੋਂ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦੇ ਇਸ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਸਾਰੀ ਭਲਿਆਈ ਉੱਤੇ ਪਾਣੀ ਫਿਰ ਜਾਣ ਦਾ ਖ਼ਤਰਾ ਸੀ। ਮੈਂ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਥਾਂ ਰੱਖਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਪੂਰੀ ਮੰਡਲੀ ਸਾਹਮਣੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਪੜ੍ਹੇ ਜਾਣ ਲਈ ਖ਼ਤ ਵਿਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਨਾਂਅ ਹੋਣਾ ਕਿੰਨਾ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਹੋਵੇਗਾ (1:1)! ਤੁਹਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲਗਦਾ ਕਿ ਇਹ ਜਾਣ ਕੇ ਕਿ ਦੁਨੀਆਂ ਭਰ ਵਿਚ ਅੱਜ ਵੀ ਲੋਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ ਪੜ੍ਹ ਰਹੇ ਹਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੋਵੇਗੀ? ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਾਲਾਤ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਪੁੱਛਣ ਤੇ ਮਜਬੂਰ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ‘‘ਕੀ ਹੋਵੇ ਜੇ ਮੇਰੇ ਜੀਵਨ ਤੇ ਇਕ ਪੰਗਤੀ ਲਿਖ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇ ਜਿਹੜੀ ਹੁਣ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਦੋ ਹਜ਼ਾਰ ਸਾਲਾਂ ਤਕ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਰਹੇ? ਉਹ ਪੰਗਤੀ ਕੀ ਹੋਵੇਗੀ?’’ ਕਿੰਨੀ ਮਾੜੀ ਗੱਲ ਹੋਵੇਗੀ ਜੇ ਇਹ ਪੰਗਤੀ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੋਵੇ, ‘‘ਉਹ ਦੂਜਿਆਂ ਨਾਲ ਰਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਚੱਲ ਸਕਿਆ।’’

ਪੌਲੁਸ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਔਰਤਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਝਗੜੇ ਤੇ ਐਨਾ ਧਿਆਨ ਕਿਉਂ ਦੇ ਰਿਹਾ ਸੀ? ਯਕੀਨਨ ਹੀ ਉਹਦਾ ਮਕਸਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਪਰੇਸ਼ਾਨ ਕਰਨਾ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਸੰਭਵ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹਾ ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਲਈ ਕੀਤਾ ਕਿਉਂਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਸੀ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਦੇ ਦੋ ਜਣਿਆਂ ਵਿਚਲੀ ਗੜਬੜ ਦੋ ਤੋਂ ਚਾਰ ਅਤੇ ਕਰਦੇ ਕਰਦੇ ਪੂਰੀ ਮੰਡਲੀ ਵਿਚ ਫੈਲ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਦੋ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਿਸੇ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਨੂੰ ਉਸ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਦੇ ਵਧਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਖ਼ਤਮ ਕਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਯੂਓਦੀਆ ਅਤੇ ਸੰਤੁਖੇ ਵਿਚ ਕਿਸ ਗੱਲ ਦੀ ਅਸਹਿਮਤੀ ਸੀ? ਲਗਭਗ ਇਹ ਪੱਕਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਡਾਕਟਰਿਨ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਤੇ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਕੁਝ ਲੇਖਕ 4:2, 3 ਨੂੰ ਡਾਕਟਰਿਨ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਸਮਝੌਤਾ ਕਰਨ ਦੀ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇਣ ਲਈ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਪਰ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਆਂ ਨੂੰ ‘‘ਜੀਵਨ ਦਾ ਵਚਨ ਪੇਸ਼ ਕਰਦੇ’’ ਰਹਿਣ ਦਾ ਹੁਕਮ ਕੀਤਾ ਸੀ (2:16)। ਡਾਕਟਰਿਨ ਦੇ ਮਸਲਿਆਂ ਤੇ ਗੱਲ ਕਰਦਿਆਂ ਪੌਲੁਸ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਸਾਫ਼ ਕਰ ਦਿੰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਕੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ ਰੋਮੀਆਂ 6:1, 2) ਅਤੇ ਗਲਤੀ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕੀ ਗਲਤੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ 2 ਤਿਮੋਥਿਉਸ 2:18)। ਨਹੀਂ, ਯੂਓਦੀਆ ਅਤੇ ਸੰਤੁਖੇ ਵਿਚਕਾਰ ਸ਼ਖ਼ਸੀਅਤ ਦਾ ਝਗੜਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਪ੍ਰਭੂ ਲਈ ਜੋਸ਼ੀਲੇ ਕਾਮਿਆਂ ਦੇ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਕਿਸੇ ਕੰਮ ਨੂੰ ਕਰਨ ਦੇ ਤਰੀਕੇ ਤੇ ਆਪਣੇ ਮਜ਼ਬੂਤ ਵਿਚਾਰ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਦੋ ਅਜਿਹੇ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਇਕੱਠੇ ਹੋਣ ਤੇ ਅਸਹਿਮਤੀ ਹੋਣੀ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ।

ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਵਿਸਫੋਟਕ ਸਥਿਤੀ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਾਲ ਕਿਵੇਂ ਨਜਿੱਠਿਆ? ਉਸ ਨੇ ਦਿਲੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਨਾਲ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਕੇ ਜਜ਼ਬਾਤੀ ਵਿਰੋਧ ਕੀਤਾ। ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪੌਲੁਸ ਹੋਰ ਕੀ ਕਰਦਾ? ਜੇ ਕੁਝ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਕੀਤਾ ਉਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵੇਖਣਾ ਹੁੰਦੇ ਹੋਏ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਵਿਚ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਸਾਡੇ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਦਿਆਂ ਮਦਦਗਾਰ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਪੌਲਸ ਨੇ ਕੁਝ ਕੀਤਾ—ਓਸੇ ਵੇਲੇ। ਉਸ ਨੇ ਇਸ ਉਮੀਦ ਨਾਲ ਕਿ ਆਪਣੇ ਆਪ ਹੱਲ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਹਾਲਾਤ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ। ਜਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਉਸ ਨੂੰ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੈ ਉਸ ਨੇ ਉਸ ਦਾ ਕੁਝ ਕੀਤਾ। ਉਹਨੇ ਇਹ ਵੇਖਣ ਲਈ ਉਡੀਕ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਕਿ ਪੂਰੀ ਮੰਡਲੀ ਖੋਮਿਆਂ ਵਿਚ ਵੰਡੀ ਜਾਵੇ।

ਪੌਲਸ ਨੇ ਏਕਤਾ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ—ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ। ਉਸ ਨੇ ਮਤਭੇਦਾਂ ਨੂੰ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਅਹਿਮੀਅਤ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ। ਉਸ ਨੇ ਦੋਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਮਨ ਹੋਣ ਲਈ ਬੇਨਤੀ ਕੀਤੀ। ਮੇਲ ਖਾਂਦੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਗੀਤ ਗਾਉਂਦੇ ਸੁਣਨਾ ਕਿਨਾਂ ਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਵੱਖਰੀਆਂ ਵੱਖਰੀਆਂ ਅਵਾਜ਼ਾਂ ਵਿਚ ਸੁਣਨਾ ਕਿਨਾਂ ਨਾਖੁਸ਼ਗਵਾਰ ਲਗਦਾ ਹੈ! ‘ਇਕ ਮਨ ਹੋਣ’ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੋਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਇੱਕੋ [ਗੱਲ]’ (to auto) ‘ਸੋਚਣਾ’ (phroneō) ਹੈ। 2:2 ਵਿਚ ਅਜਿਹੇ ਹੀ ਵਾਕਅੰਸ਼ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਇਕਮਨ ਹੋਵੋ’ ਹੋਇਆ ਹੈ। 4:1-9 ਵਿਚਲੀਆਂ ਪੌਲਸ ਦੀਆਂ ਬਹੁਤ ਸਾਰੀਆਂ ਹਦਾਇਤਾਂ ਵਾਂਗ ‘ਇਕ ਮਨ ਹੋਣ’ ਲਾਜ਼ਮੀ ਹੈ। ਇਕ ਮਨ ਹੋ ਕੇ ਰਹਿਣਾ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਲਈ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਹੈ ਬਲਕਿ ਅਜਿਹਾ ਕਰਨ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਖੁਦਾ ਵੱਲੋਂ ਹੁਕਮ ਹੈ!

ਪੌਲਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦੁਆਇਆ—ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਗੱਲਾਂ। ਉਸਨੇ ਦੋਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਨੂੰ ਯਾਦ ਦੁਆਇਆ ਕਿ ਉਹ ਦੋਵੇਂ ‘ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ’ ਸਨ। ‘ਪ੍ਰਭੂ ਵਿਚ’ (ਜਾਂ ਇਸ ਦੇ ਵਰਗਾ) ਰਸੂਲ ਵਰਤੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾਣ ਵਾਲਾ ਪਸੰਦੀਦਾ ਇਜ਼ਹਾਰ ਸੀ (ਵੇਖੋ 4:1, 2, 4)। ਯੂਓਦੀਆ ਦੇ ਸੰਤੁਖੇ ਨੂੰ ਮਸੀਹ ਵਿਚ ਬਪਤਿਸਮਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ (ਰੋਮੀਆਂ 6:3; ਵੇਖੋ ਗਲਾਤੀਆਂ 3:27)। ‘ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਵਿਚ’ ਉਹ ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੀ ਸੰਤਾਨ ਸਨ (ਵੇਖੋ ਗਲਾਤੀਆਂ 3:26)। ‘ਮਸੀਹ ਵਿਚ’ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਸਭ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਆਤਮਿਕ ਬਰਕਤਾਂ ਨਾਲ ਬਰਕਤ’ ਮਿਲੀ ਸੀ (ਅਫ਼ਸੀਆਂ 1:3)। ‘ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਵਿਚ’ ਉਹ ‘ਪਰਮੇਸੁਰ ਦੇ ਪ੍ਰੇਮ’ ਨਾਲ ਘਿਰੀਆਂ ਸਨ (ਰੋਮੀਆਂ 8:39)। ਸਭ ਤੋਂ ਅਹਿਮ ਗੱਲ ਇਹ ਸੀ ਕਿ ‘ਮਸੀਹ ਵਿਚ’ ਉਹ ‘ਇਕ ਸਰੀਰ’ ਸਨ (ਰੋਮੀਆਂ 12:5)। ਇਸ ਕਰਕੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ‘ਮਸੀਹ ਯਿਸੂ ਵਿਚ ਇੱਕੋ’ ਹੋਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਸੀ (ਗਲਾਤੀਆਂ 3:28)। ‘ਮਸੀਹ ਵਿਚ’ ਹੋਣ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇੱਕੋ ਹੋਣ ਦਾ ਅਧਾਰ ਦੇ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਸਲੀਬ ਦੇ ਕਦਮਾਂ ‘ਚ ਖਲੋ ਕੇ ਉਹਦੇ ਵੱਲ ਤਕਦਿਆਂ ਜਿਹੜਾ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਖ਼ਾਤਰ ਮਰ ਗਿਆ ਸੀ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਇਕ ਦੂਜੇ ਵੱਲ ਵੈਰ ਨਾਲ ਵੇਖਣ ਦੀ ਬਜਾਇ ਪ੍ਰਭੂ ਦੀ ਤਾਰੀਫ਼ ਲਈ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਚੁੱਕਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ!

ਪੌਲਸ ਨੇ ਮਦਦ ਦਿੱਤੀ—ਜੋਗ ਢੰਗ ਨਾਲ। ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਮਤਭੇਦ ਆਪੇ ਹੀ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਪਰ ਕਈ ਵਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਝਗੜੇ ਸੁਲਝਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਮਦਦ ਦੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਜਾਹਿਰ ਤੌਰ ਤੇ ਪੌਲਸ ਨੂੰ ਲੱਗਾ ਕਿ ਯੂਓਦੀਆ ਅਤੇ ਸੰਤੁਖੇ ਨੂੰ ਲੋੜ ਹੈ। ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਿਲਾਂ ਰੋਮ ਤੋਂ ਸੁਲਝਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਇਹਦੇ ਬਜਾਇ ਉਸ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਫ਼ਿਲਿਪੀ ਦੀ ਇਕ ਭਰੋਸੇਮੰਦ ਦੋਸਤ ਨੂੰ ਆਖਿਆ: ਹਾਂ, ਤੇਰੇ ਅੱਗੇ ਵੀ, ਹੇ ਸੱਚੇ ਸਾਥੀ, ਮੈਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਦਾ ਹਾਂ ਜੋ ਤੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੀਵੀਆਂ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਕਰ। ਅਨੁਵਾਦ ਹੋਏ ਸ਼ਬਦ ‘ਸਾਥੀ’ (suzugos) zugos ਦੀ ਪਛਾਣ ਕਰਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਅਰਥ ‘ਦੇ ਨਾਲ’ ਜੁਲਾ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ, ‘ਜਿਹੜਾ ਜੁਲੇ ਨਾਲ ਬੱਧਾ ਹੈ’ (KJV; NIV; ASV; RSV)। ਇਸ ਦਾ ਅਨੁਵਾਦ ‘ਹਿੱਸੇਦਾਰ’ (CEV; TEV), ‘ਸਾਥੀ/ਕਾਮਰੇਡ’ (ਵਿਲੀਅਮਜ਼) ਜਾਂ ਇਹਦੇ ਵਾਂਗ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ।

ਇਹ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਾਉਣ ਵਾਸਤੇ ਕਿ ਇਹ ‘ਜੁਲੇ ਦਾ ਸਾਥੀ’ ਕੌਣ ਸੀ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਅਤੇ ਕਾਗਜ਼ ਬਰਬਾਦ ਕੀਤਾ ਜਾ ਚੁਕਿਆ ਹੈ। ਅੰਦਾਜ਼ਿਆਂ ਵਿਚ ਲੂਕਾ, ਸੀਲਾਸ ਅਤੇ ਇਪਾਫ਼ਰੋਦੀਤੁਸ ਦਾ ਨਾਂਅ

ਲਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਕਈਆਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਔਰਤ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਵੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ ਪਰ ‘‘ਜੂਲੇ ਦਾ ਸਾਥੀ’’ ਸੋਧਿਆ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਣ ਪੁਲਿੰਗ ਵਿਚ ਹੈ। ਕਈ ਇਸ ਨੂੰ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰਾਂ ਲਈ ਅਗਿਆਤ ‘‘ਵਿਅਕਤੀ’’ ਬਣਾ ਦੇਣਗੇ ਜਿਸ ਨੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਔਰਤਾਂ ਦੀ ਮਦਦ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਸੀ। ਖ਼ਤ ਵਿਚ ਹੋਰ ਹਰ ਜਗ੍ਹਾ ਜਿੱਥੇ ਪੌਲੁਸ ਦੇ ਮਨ ਵਿਚ ਹੋਰ ਸਾਰੇ ਮੈਂਬਰ ਸਨ ਉਸ ਨੇ ਇਕ ਵਚਨ ਦੀ ਨਹੀਂ ਬਲਕਿ ਬਹੁਵਚਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ, ਸੋ ਇਹ ਸੰਭਾਵਨਾ ਨਹੀਂ ਲਗਦੀ ਹੈ।

ਕਈਆਂ ਨੇ *suzugos* ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਖਾਸ ਨਾਉਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਵੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਸਿਜ਼ਿਗੁਸ (ਵੇਖੋ CJB)। ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਫਿਲੋਮੇਨ ਦੇ ਨਾਂਅ ਆਪਣੇ ਖ਼ਤ ਵਾਂਗ ਪੌਲੁਸ ਇੱਥੇ ਵੀ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਖੇਡ ਵਰਤ ਰਿਹਾ ਸੀ (ਆਇਤ 11)। ਇਕ ਅਰਥ ਵਿਚ ਇਸ ਦਾ ਅਰਥ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਕਹਿ ਰਿਹਾ ਸੀ, ‘‘ਸਿਜ਼ਿਗੁਸ, ਆਪਣੇ ਨਾਂਅ ਦੀ ਲਾਜ਼ ਰੱਖ।’’ ਪਰ ਪੁਰਾਤਨ ਸਾਹਿਤ ਵਿਚ ਇਹ ‘‘ਨਾਂਅ’’ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਇਹ ਮੰਨ ਲੈਣਾ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤ ਦਾ ਨਾਂਅ ਨਹੀਂ ਲਿਆ, ਥੋੜ੍ਹਾ ਅਜੀਬ ਲਗ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਪਰ ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਨਾਂਅ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਥੇ ਹੀ ਨਹੀਂ ਲਿਆ (ਵੇਖੋ 2 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 8: 18, 23)। ਐਲੇਸ ਮੋਟਾਇਰ ਨੇ ਇਹ ਸੁਝਾਅ ਦਿੱਤਾ: ‘‘ਜੂਲੇ ਦਾ ਅਸਲ ਸਾਥੀ ਅਗਿਆਤ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ’’ ਇਸ ਕਰਕੇ ਇਹ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਸਾਨੂੰ ‘‘ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੌਕਸ ਰਹਿ ਕੇ ਕਲੀਸੀਆ ਦੀ ਸੰਗਤੀ ਵਿਚ ਫੋਟੋ ਦੇ ਕੈਂਸਰ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਹਮੇਸ਼ਾ ਚੌਕਸ’’ ਰਹਿਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ‘‘ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਨਾਂਅ ਪਾ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।’’⁶

ਸਾਨੂੰ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਹ ਆਦਮੀ ਕੌਣ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਵਿਚ ਕੋਈ ਸ਼ੱਕ ਨਹੀਂ ਕਿ ਉਹਨੂੰ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦਾ ਤਜਰਬਾ ਸੀ। ਪੌਲੁਸ ਨੇ ਉਹਨੂੰ ਇਸ ਹਾਲਾਤ ਵਿਚ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਵਿਚ ਲਿਆਉਣ ਵਾਸਤੇ ਸਹੀ ਜਾਣਿਆ। ਕੁਝ ਕੰਮ ਅੱਖੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦਕਿ ਕੁਝ ਵਧੇਰੇ ਅਹਿਮ ਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਪ੍ਰਸੰਗਿਕਤਾ

ਮੇਲ ਕਰਾਉਣ ਵਿਚ ਯਕੀਨ ਕਰਨਾ (4: 1-3)

ਤੁਸੀਂ ਦੇ ਮਸੀਹੀਆਂ ਵਿਚਕਾਰ ਮੇਲ ਕਰਾਉਣ ਵਿਚ ਮਦਦ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹੋ? ਸੁਰੂਆਤ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਕਮੀਆਂ ਦੱਸ ਕੇ ਨਾ ਕਰੋ। ਸੁਰੂਆਤ ਇਹ ਯਕੀਨ ਦੁਆਉਣ ਨਾਲ ਕਰੋ ਕਿ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪਰਵਾਹ ਹੈ, ਤੁਸੀਂ ਸਚਮਚ ਪਰਵਾਹ ਕਰਦੇ ਹੋ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਛਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਤੁਹਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਦਿਲਾਂ ਨੂੰ ਛੁਹਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਸੰਤੋਖਜਨਕ ਸੁਲ੍ਹਾ (4: 1-3)

ਦੋਹਾਂ ਭੈਣਾਂ ਵਿਚਕਾਰਲੀ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਵਿਚ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇਕ ਝਗੜੇ ਵਾਸਤੇ ਦੂਜੀ ਉੱਤੇ ਵੱਧ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਂਦੀ ਹੋਵੇ ਕਿਉਂਕਿ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਇਵੇਂ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਕੁਝ ਹੱਦ ਤਕ ਤਾਂ ਗਲਤੀ ਤਾਂ ਦੋਹਾਂ ਦੀ ਸੀ। ਮੈਂ ਅਤੇ ਮੇਰਾ ਭਰਾ ਕੋਏ ਜਦ ਮੁੰਡੇ ਸਾਂ, ਅਸੀਂ ਆਮ ਤੌਰ ਤੇ ਝਗੜ ਪੈਂਦੇ ਸਾਂ ਜਿਵੇਂ ਮੁੰਡੇ ਕਰਦੇ ਹੀ ਹਨ। ਜਦ ਸਾਡੀ ਮਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਆ ਜਾਂਦੀ ਉਹ ਹਮੇਸ਼ਾ ਆ ਜਾਂਦੀ ਸੀ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਇਲਜ਼ਾਮ ਲਾਉਂਦੇ, ‘‘ਪਰ ਪਹਿਲ ਇਹਨੇ ਕੀਤੀ ਸੀ!’’ ਮਾਂ ਇਹ ਤੈਅ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਨਹੀਂ ਕਰਦੀ ਕਿ ਬਹੁਤਾ ਕਸੂਰ ਕਿਸ ਦਾ ਹੁੰਦਾ। ਉਹ ਐਨਾ ਹੀ ਆਖਦੀ, ‘‘ਤਾੜੀ ਦੋ ਹੱਥਾਂ ਨਾਲ ਵੱਜਦੀ ਹੈ’’ ਅਤੇ ਨਤੀਜੇ ਸਾਨੂੰ ਦੋਹਾਂ ਨੂੰ ਭੁਗਤਨੇ ਪੈਂਦੇ।

ਜਦ ਦੋ ਮਸੀਹੀ ਝਗੜਦੇ ਹਨ, ਤਾਂ ਬਾਈਬਲ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਾਉਣ ਲਈ ਪਹਿਲਾ ਕਦਮ ਹਰ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਚੁੱਕਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। ਜਿਹਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹਦੇ ਨਾਲ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਹੋਈ ਹੈ

ਉਸ ਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਦੇ ਕੋਲ ਜਾਵੇ (ਮੱਤੀ 18: 15)।¹⁷ ਜਿਹਦੇ ਉੱਤੇ ਜ਼ਿਆਦਤੀ ਕਰਨ ਦਾ ਇਲਜ਼ਾਮ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਹੁਕਮ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਆਪਣੇ ਭਰਾ ਕੋਲ ਜਾਵੇ (ਮੱਤੀ 5: 23, 24)। ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਇਹ ਕਹਿਣ ਦਾ ਹੱਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿ ‘ਉਹਨੂੰ ਮੇਰੇ ਕੋਲ ਆਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।’

ਕਈ ਵਾਰ ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਅਣਬਣ ਨਾਲ ‘ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਕੀ।’ ਪਰ ਮੰਡਲੀ ਵਿਚ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹਰ ਮੈਂਬਰ ਦੀ ਪਰੇਸ਼ਾਨੀ ਹੈ। ਅਸਹਿਮਤੀਆਂ ਨਾਲ ਨਾ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਿਹੜੇ ਅਸਹਿਮਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਬਲਕਿ ਦੂਜਿਆਂ ਉੱਤੇ ਵੀ ਕਲੀਸੀਆ ਦਾ ਗਲਤ ਅਸਰ ਪੈਂਦਾ ਹੈ (ਵੇਖੋ 1 ਕੁਰਿੰਥੀਆਂ 1: 13) ਅਤੇ ਬੇਪਰਤੀਤੇ ਲੋਕ ਪਿੱਛੇ ਹਟ ਜਾਂਦੇ ਹਨ (ਵੇਖੋ ਯੂਹੰਨਾ 17: 21, 23)। ਪ੍ਰਭੂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਕ ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹੀਏ (ਵੇਖੋ ਮਰਕੁਸ 9: 50)। ‘ਵੇਖੋ, ਕਿਨਾਂ ਚੰਗਾ ਅਤੇ ਸੋਹਣਾ ਹੈ ਭਈ ਭਰਾ ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਵੱਸਣ।’ (ਜ਼ਬੂਰ 133: 1)। ਜਿਹੜੀ ਗੱਲ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭੂ ਨੂੰ ਨਫਰਤ ਹੈ, ਉਹ ‘ਭਾਈਆਂ ਵਿਚ ਝਗੜਾ ਪਾਉਣ ਵਾਲਾ’ ਆਦਮੀ ਹੈ (ਕਹਾਉਤਾਂ 6: 19)।

ਅਹਿਮ ਸਚਿਆਈਆਂ (4: 1-3)

ਮਸੀਹੀ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਸੁਲ੍ਹਾ-ਸਲਾਮਤੀ ਨਾਲ ਮਿਲ ਕੇ ਰਹਿਣ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿਚ 4: 1-3 ਵਿਚ ਕੁਝ ਅਹਿਮ ਸਚਿਆਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਚਾਰ ਨੂੰ ਚੇਤੇ ਰੱਖੋ:

- ਪ੍ਰਭੂ ਚਾਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਦੇ ਲੋਕ ਮਿਲ ਜੁਲ ਕੇ ਇਕੱਠੇ ਰਹਿਣ।
- ਅਫ਼ਸੋਸ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਕਲੀਸੀਆ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਬਣਦੀ ਹੈ ਜਿਸ ਕਰਕੇ ਅਸਹਿਮਤੀਆਂ ਹੋ ਗੀ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ। ਇਕ ‘ਪੀਨਟਸ’ ਕਾਰਟੂਨ ਵਿਚ ਲੀਨੁਸ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ, ‘ਮੈਨੂੰ ਮਨੁੱਖ ਜਾਤੀ ਪਸੰਦ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਇਸਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ।’ ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਕੁਝ ਲੋਕ ਇਸਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਹਿਣਗੇ, ‘ਮੈਨੂੰ ਬਰਾਦਰੀ ਪਸੰਦ ਹੈ ਪਰ ਮੈਂ ਭਰਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਰਹਿ ਸਕਦਾ।’
- ਜਦ ਕੋਈ ਝਗੜਾ ਹੋ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਮਾਮਲਾ ਨਿਪਟਾਉਣ ਦਾ ਇਕ ਸਹੀ ਤਰੀਕਾ ਅਤੇ ਇਕ ਗਲਤ ਤਰੀਕਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਿਆਰ, ਸਬਰ ਅਤੇ ਉਦਾਰਤਾ ਸਾਡੀ ਹਰ ਗੱਲ ਅਤੇ ਕੰਮ ਵਿਚ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।
- ਕਲੀਸੀਆ ਵਿਚ ਦੋ ਮੈਂਬਰਾਂ ਵਿਚ ਕੋਈ ਮੁਸ਼ਕਿਲ ਹੋਣ ਤੇ ਉਸ ਮੰਡਲੀ ਦੇ ਹਰ ਮੈਂਬਰਾਂ ਨੂੰ ਚਿੰਤਾ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਾਨੂੰ ਸੁਲ੍ਹਾ ਕਰਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਬਣਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ (ਮੱਤੀ 5: 9)।

ਟਿੱਪਣੀਆਂ

¹ਜੈਰਲਡ ਐੱਫ. ਹਾਅਬੋਰਨ, *ਫਿਲਿੱਪੀਅੰਜ਼*, ਵਰਡ ਬਿਬਲੀਕਲ ਕਮੈਂਟਰੀ, ਜਿਲਦ 43 (ਵਾਕੋ, ਟੈਕਸਸ: ਵਰਡ ਬੁਕਸ, 1983), 177. ²ਜੇ. ਡਵਾਈਟ ਪੈਂਟੀਕਾਸਟ, *ਦ ਜੌਇ ਆਫ ਲਿਵਿੰਗ: ਏ ਸਟੋਰੀ ਆਫ ਫਿਲਿੱਪੀਅੰਜ਼* (ਗ੍ਰੈਂਡ ਰੈਪਿਡਜ਼, ਮਿਸ਼ਿਗਨ: ਜ਼ੇਂਡਰਵਨ ਪਬਲੀਸ਼ਿੰਗ ਹਾਊਸ, 1973), 173. ³KJV ਵਿਚ ਇਸ ਨਾਮ (‘ਯੂਓਓਆ’) ਦੇ ਨਰ ਰੂਪ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਤੋਂ ਕੁਝ ਲੋਕਾਂ ਨੇ ਇਹ ਨਿਚੋੜ ਕੱਢ ਕਿ ਪੌਲੁਸ ਇਕ ਮਰਦ ਅਤੇ ਤੀਵੀਂ ਨਲ ਗੱਲ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਕ ਆਦਮੀ ਅਤੇ ਉਸਦੀ ਪਤਨੀ ਨਾਲ। ਪਰ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਇਸ ਨਾਲ ਦਾ ਇਸਤਰੀ ਲਿੰਗ ਰੂਪ ਹੈ। ⁴ਐਨਾਲਿਟਿਕਲ ਗ੍ਰੀਕ ਲੈਕਸਿਕਨ

(ਲੰਡਨ: ਸੈਮੂਏਲ ਬੈਗਸਟਰ ਐਂਡ ਸੰਜ, ਲਿਮਟਿਡ, 1971), 303. ⁵“ਖੁਸ਼ਖਬਰੀ ਦੀ ਸੇਵਾ ਵਿਚ” ਦੀ ਥਾਂ ਮੂਲ ਲਿਖਤ ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ ‘ਇੰਜੀਲ ਵਿਚ’ ਹੈ। ⁶ਐਲੇਸ ਮੋਟਾਇਰ, *ਦ ਮੈਸੇਜ ਆਫ਼ ਫ਼ਿਲਿੱਪੀਅੰਜ਼: ਜੀਜ਼ਸ ਆਵਰ ਜੌਇ*, ਦ ਬਾਈਬਲ ਸਪੀਕਸ ਟੁਡੇ (ਡਾਉਨਰਜ਼ ਗ੍ਰੋਵ, ਇਲਿਨੋਇ: ਇੰਟਰ-ਵਰਸਿਟੀ ਪ੍ਰੈਸ, 1984), 204. ⁷NASB ਵਿਚ ਸਿਰਫ਼ “ਜੇ ਤੁਹਾਡਾ ਭਰਾ ਪਾਪ ਕਰਦਾ ਹੈ” ਪਰ ਇੱਥੇ ਜਿਸ ਪਾਪ ਦੀ ਗੱਲ ਹੈ, ਉਹ ਉਸਦੇ ਖ਼ਿਲਾਫ਼ ਪਾਪ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗੱਲ ਕੀਤੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ (ਵੇਖੋ KJV)।